

**PROTOCOL BESLISSINGEN
TOELATING EN AANBEVELING
VAN LOKGEWASSEN EN
GROENBEMESTERS**

2025

**Raad voor plantenrassen (Rvp) en Commissie
Samenstelling Aanbevelende Rassenlijst (CSAR)**

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Toelating tot het CGO	3
2.1 Toelating tot CGO betreffende aanmeldingen voor de Aanbevelende lijst	3
2.2 Toelating tot CGO betreffende aanmeldingen voor de Nationale lijst	3
3. Voortgang gedurende de Regionale beproeving	4
3.1 Voortgang gedurende de regionale beproeving betreffende aanmeldingen voor opname op de Aanbevelende lijst	4
3.2 Voortgang gedurende de regionale beproeving betreffende aanmeldingen voor opname op de Nationale lijst	5
4. Opname	5
4.1 Opname op de Aanbevelende lijst	5
4.2 Opname op de Nationale lijst	5
5. Rubricering en volgorde	5
5.1 Rubricering en volgorde van de Aanbevelende lijst	5
5.2 Rubricering en volgorde van de Nationale lijst	6
6. Afvoer	7
6.1 Afvoer van de Aanbevelende lijst	7
6.2 Afvoer van de Nationale lijst	7
7. Evaluatie beslisregels	7
8. Publicatie van gegevens	7

1. INLEIDING

De in dit protocol weergegeven regels hebben tot doel de voortgang van nieuwe rassen van bladrammenas en gele mosterd in het Cultuur- en Gebruikswaarde Onderzoek (CGO) en de beslissingen over verkeerstoelating en aanbeveling van deze rassen te reguleren. Centraal hierin staan minimum normen, die in elke fase van de regionale beproeving een éénduidige besluitvorming geven inzake doorgang dan wel stopzetting van het CGO, alsmede een duidelijke besluitvorming inzake opname, afvoer en rubricering van de Nationale en/of Aanbevelende lijst.

2. TOELATING TOT HET CGO

2.1 Toelating tot CGO betreffende aanmeldingen voor de Aanbevelende lijst

Het Nederlandse rassenonderzoek van bladrammenas en gele mosterd kent geen voorbeproeving en toelating van nieuwe kandidaten tot het CGO vindt daarom plaats in onderling overleg tussen onderzoeker en kweker/vertegenwoordiger.

Voor opname op de Aanbevelende lijst is resistentie tegen bietencysteaaltje en/of Meloidogyne chitwoodi verplicht. Rassen met uitsluitend BCA2-resistentie worden na 1 jaar N voor 2 jaar opgenomen in de B-rubriek.

Reeds opgenomen rassen met uitsluitend BCA2-resistentie gaan in de Aanbevelende Rassenlijst voor 3 jaar naar de B-categorie. Als een ras met uitsluitend BCA2-resistentie op de Duitse lijst naar BCA1-resistentie gaat, dan gaat dit ras in Nederland naar de A-categorie.

Als referentierassen worden de helft van de A-rassen, alsmede de 2^e jaars N-rassen onderzocht. Drie A-rassen zijn standaardrassen en lopen ieder jaar mee in het onderzoek. Bij overschrijding van het gebudgetteerde aantal rassen (max. 40 per proefserie voor bladrammenas en gele mosterd), zal in overleg tussen onderzoeker en kweekbedrijven een keuze uit de kandidaten gemaakt worden. In principe heeft elke kweker hierbij recht op een onderzoeksplaats.

2.2 Toelating tot CGO betreffende aanmeldingen voor de Nationale lijst

Elk ras wordt toegelaten tot het CGO. Voor opname op de Nationale lijst is resistentie tegen bietencystenaaltje en/of Meloidogyne chitwoodi verplicht.

3. VOORTGANG GEDURENDE DE REGIONALE BEPROEVING

3.1 Voortgang gedurende de regionale beproeving betreffende aanmeldingen voor opname op de Aanbevelende lijst

Elk ras kan van het eerste naar het tweede onderzoeksjaar gaan. De voortgang van een ras in beproeving van RL2 naar RL3 wordt bepaald op basis van de minimumnormen, in onderling overleg tussen kweker/vertegenwoordiger en onderzoeker. De minimumnormen zijn bij tussentijdse beslissingen pas van kracht als het gemiddelde cijfer berust op minimaal drie waarnemingen.

Minimumnormen

Voor opname op de Aanbevelende lijst gelden de volgende minimumnormen:

Bladrammenas voor najaarsuitzaai (stoppelgewas)	Opname BCA1 met Mc rassen	Opname BCA2 met Mc rassen	Opname BCA1 rassen	Opname BCA2 rassen (afvoerlijst)	Volgorde per rubriek bepaald door
Ondergrens laatheid bloei	5,5	6,5	5,5	6,5	3
Ondergrens snelheid grondbedekking	6,5	7	6,5	7	2
Combinatie grondbedekking en laatheid bloei	13,5	15,5	13,5	15,5	1
Bca - resistentieklasse (Pf/Pi)	< 0,1	0,1 - 0,3	< 0,1	0,1 - 0,3	
Mc - resistentieklasse (relatieve vatbaarheid)	zie *	zie *			

Gele mosterd voor najaarsuitzaai (stoppelgewas)	Opname BCA1 rassen	Opname BCA2 rassen	Volgorde per rubriek bepaald door
Ondergrens laatheid bloei	6	7	4
Ondergrens snelheid grondbedekking	7	7	3
Combinatie grondbedekking en laatheid bloei	14	16	2
Bca - resistentieklasse			1

* Mc resistentie:

Rassen worden als zeer resistent beschouwd als het resistentieniveau gelijk of beter is dan de standaarden Angus en Doublet. Waarbij de maximale pf/pf (van een pot) niet hoger mag zijn dan de hoogst gemeten waarde (van een pot) van Angus of Doublet.

3.2 Voortgang gedurende de regionale beproeving betreffende aanmeldingen voor opname op de Nationale lijst

Elk ras kan van het eerste naar het tweede onderzoeksjaar gaan.

Minimumnormen

Voor opname op de Nationale lijst gelden de volgende minimumnormen:

	Opname BCA1 en/of Mc rassen (Pf/Pi <0.1)	Opname BCA2 rassen (Pf/Pi 0.1-0.3)
Bladrammenas – voor najaarsuitzaai (stoppelgewas) Ondergrens laatheid bloei Ondergrens snelheid grondbedekking	5 6	6 6
Gele mosterd – voor najaarsuitzaai (stoppelgewas) Ondergrens laatheid bloei Ondergrens snelheid grondbedekking	5 6	6 6

Voor opname op de Nationale lijst is resistentie tegen bietencystenaaltje en/of Meloidogyne chitwoodi verplicht.

4. OPNAME

4.1 Opname op de Aanbevelende lijst

Een ras, dat verkeersrecht in Nederland heeft, kan, na het beëindigen van de driejarige regionale beproeving, worden opgenomen op de Aanbevelende Rassenlijst als het voldoet aan de minimumnormen die gelden voor opname op de Aanbevelende lijst. Er zijn minimaal 4 geslaagde proeven nodig.

4.2 Opname op de Nationale lijst

Een ras wordt, na het beëindigen van de twee- of driejarige regionale beproeving, opgenomen op de Nationale Rassenlijst als het voldoet aan de minimumnormen die gelden voor opname op de Nationale lijst. Er zijn minimaal 4 geslaagde proeven nodig.

5. RUBRICERING EN VOLGORDE

5.1 Rubricering en volgorde van de Aanbevelende lijst

Een nieuw opgenomen ras wordt gerubriceerd als N-ras.
Een N-ras wordt na 2 jaar A-ras als het voldoet aan de minimumnormen die gelden voor opname op de Aanbevelende lijst.

Een groot gedeelte van de rassen op de Aanbevelende Rassenlijst zijn ook opgenomen op de Duitse beschrijvende rassenlijst. In samenhang daarmee gelden de volgende bepalingen met betrekking tot het heronderzoek van de resistentie tegen het witte bietencysteenaaltje.

1. Wanneer van een bepaald ras de pf/pi-waarde op de Duitse beschrijvende rassenlijst wordt aangepast, wordt deze aanpassing ook doorgevoerd in de eerstvolgende uitgave van de Aanbevelende Rassenlijst.
In het geval dat de pf/pi-waarde niet meer vermeld wordt op de Duitse beschrijvende rassenlijst, of hoger wordt dan 0,3, wordt het betreffende ras verschoven naar de B-rubriek, met uitzondering van rassen van bladrammenas met een resistentie tegen *Meloidogyne chitwoodi*. De pf/pi waarde die vermeld wordt, is dezelfde als de waarde die in de voorgaande uitgave van de Aanbevelende Rassenlijst werd vermeld. Om aan te geven dat de weergegeven pf/pi-waarde in een dergelijk geval op oud onderzoek berust, wordt dit cijfer in de Aanbevelende Rassenlijst voorzien van de volgende voetnoot: "Cijfer berust op oud onderzoek." Zolang er nog geen nieuwe alternatieve BCA-en Chitwooditoets is zullen de rassen die niet meer op de Duitse lijst staan, omdat ze daar teruggetrokken zijn, hun oude BCA-status van die Duitse lijst behouden. Om aan te geven dat de weergegeven pf/pi-waarde in een dergelijk geval op oud onderzoek berust, wordt dit cijfer in de Aanbevelende Rassenlijst voorzien van de volgende voetnoot: "Cijfer berust op oud onderzoek."
2. Een ras dat in Duitsland is onderzocht met het oog op de registratie, maar dat niet op de Duitse beschrijvende rassenlijst voorkomt, moet na 8 jaar opnieuw worden aangemeld voor de vaststelling van de pf/pi-waarde. Het doel hiervan is om na 10 jaar te beschikken over het resultaat van een nieuwe bepaling. Wordt deze hertoetsing niet aangevraagd, dan wordt het betreffende ras na 10 jaar, gerekend vanaf het moment van opname op de Aanbevelende Rassenlijst, verschoven naar de B-rubriek, met uitzondering van rassen van bladrammenas met een resistentie tegen *Meloidogyne chitwoodi*. Om aan te geven dat de weergegeven pf/pi-waarde in een dergelijk geval op oud onderzoek berust, wordt dit cijfer in de Aanbevelende Rassenlijst voorzien van de volgende voetnoot: "Cijfer berust op oud onderzoek."
3. Rassen die toelating tot het verkeer hebben gekregen op basis van onderzoek in een lidstaat van de EU, niet zijnde Duitsland, moeten eveneens onderworpen worden aan herhaling van de vaststelling van de pf/pi waarde, zoals hierboven beschreven. Gebeurt dat niet, dan wordt het betreffende ras na 10 jaar, gerekend vanaf de opname op de Aanbevelende Rassenlijst, verschoven naar de B-rubriek.

Het onder punt 1 genoemde is van toepassing voor de beslissingen met het oog op de Aanbevelende Rassenlijst 2023. De onder 2 en 3 genoemde bepalingen treden in werking op een later moment, omdat de kweker/vertegenwoordiger eerst in de gelegenheid moet worden gesteld om rassen die niet op de Duitse rassenlijst worden genoemd, voor hertoetsing aan te melden bij een instituut of bedrijf dat in het beslissingsprotocol is vermeld.

Een A- of N-ras dat door de kweker/vertegenwoordiger uit de beproeving teruggetrokken wordt, wordt als B-ras geclassificeerd. B-rassen worden niet meer onderzocht.

De volgorde van vermelding van rassen in de Aanbevelende lijst wordt gedaan, zoals vermeld in de tabel met minimumnormen. Wanneer twee rassen dezelfde rassenlijstcijfers en resistenties hebben, vindt alfabetische sortering op rasnaam plaats.

5.2 Rubricering en volgorde van de Nationale lijst

Niet van toepassing, op de Nationale lijst vindt géén rubricering plaats.

6. AFVOER

6.1 Afvoer van de Aanbevelende lijst

Een B-ras wordt nog 2 jaar meegenomen in de gegevensverwerking, op voorwaarde dat voor de benodigde raseigenschappen minimaal 2 jaar gegevens beschikbaar zijn. De verwerkte gegevens worden gepubliceerd. In het daaropvolgende jaar wordt het ras afgevoerd.

6.2 Afvoer van de Nationale lijst

Er is geen actief afvoerbeleid. Afvoer vindt plaats op verzoek van de kweker.

7. EVALUATIE BESLISREGELS

Evaluatie van de beslisregels en de werking van de minimumnormen geschiedt jaarlijks (bij voorkeur in april) na de besluitvorming omtrent voortgang, opname/afvoer en rubricering van de bladrammenas en gele mosterd rassen of tussentijds als besluiten van de Raad voor Plantenrassen of de Commissie Samenstelling Aanbevelende Rassenlijst daartoe noodzakelijk.

Indien het noodzakelijk wordt geacht, kunnen de minimumnormen worden aangepast.

8. PUBLICATIE VAN GEGEVENS

Resultaten van de CGO-beproeving worden niet gepubliceerd. Een overzicht van alle berekeningsuitkomsten wordt alleen verstrekt aan de kweker/vertegenwoordiger van een ras in onderzoek.

De onderzoeksinstelling stelt direct na goedkeuring van de RvP betreffende de onderzoeksresultaten een rassenbulletin op met daarin een overzicht van de raseigenschappen. Dit zijn de eigenschappen opgenomen in de tabel met minimumnormen en overige waargenomen eigenschappen, alsmede BCA- en/of Mc-resistentie.

Dit rassenbulletin wordt naar CSAR verstuurd. CSAR stelt op basis van de gegevens uit het rassenbulletin een concept-persbericht op. Dit wordt voorgelegd aan de bedrijven die deelnemen in het rassenonderzoek. Vervolgens wordt het persbericht toegezonden aan de landbouwpers en opgenomen op de website van CSAR, www.rassenlijst.info.

Daarna wordt het rassenbulletin uitgegeven.